

[Landbruksministeren]

opkøb af obligationer, således at der kan ske en nedbringelse af selve gældsbyrden.

Ydelsen vil – i fortsættelse af den nedsættelse af landbrugets renteudgifter, der allerede er sket – give grundlag for en konsolidering af bedrifterne og medvirke til, at disse i fremtiden vil være mindre følsomme over for konjunktursvingninger. Hvis landbruget igen skal kunne klare sig selv, må der skabes den nødvendige modstandskraft i form af egenkapital. Dette lovforslag er et bidrag hertil.

Rentesaneringsydelsen kan tildeles landmænd m.v., der har mere end 45 pct. gæld, og som befinder sig i sådanne økonomiske vanskeligheder, at der er behov for støtten. Ydelsen beregnes på grundlag af omfanget af ansøgers gæld i intervallet 45–70 pct. af erhvervsaktiverne. Grundlaget for udmålingen af støtten kan dog ikke overstige summen af investeringer i driftsbygninger, mekaniske vandingsanlæg og frugttræer og -buske i årene 1974–82 med tillæg af værdien af besætninger. For ansøgere, der første gang har etableret sig i perioden 1974–80, vil der i udmålingsgrundlaget kunne tillægges 50 pct. af værdien af de nyere erhvervede driftsbygninger. For at afhjælpe de særlige problemer for mindre, animalske bedrifter indeholder forslaget særlige retningslinjer for beregning af rentesaneringsydelsen for disse bedrifter. Som det fremgår af bemærkningerne, er det hensigten at anvende indtil 30 mill. kr. hertil årligt.

Der er fastsat maksimumsgrænser for størrelsen af den årlige rentesaneringsydelse, ligesom tilskuddet reguleres i forhold til den skattepligtige indkomst. Tilskuddet vil i øvrigt blive reguleret, hvis den besætningsværdi, der har ligget til grund for tilskudsberegningen, nedbringes i tilskudsperioden.

Lovforslaget om ændring af lov om statsgaranti for lån og rentetilskud til visse landmænd (gældssaneringsloven) er af teknisk karakter og tilsigter først og fremmest at give mulighed for, at ansøgningsfristerne i gældssaneringsloven og den nye lov om rentesaneringsydelse kan koordineres.

Regeringens langsigtede mål er en afskaffelse af selektive støtteordninger også for landbruget.

Landbrugets økonomiske problemer er imidlertid velkendte. Kombinationen af den stærkt stigende rente og stigningen i investeringer i slutningen af 1970erne samt det for-

ringede bytteforhold (forholdet mellem omkostninger og salgspriser) ved overgangen fra 1970erne til 1980erne har medført store økonomiske vanskeligheder for erhvervet.

Landbrugets variabelt forrentede gæld er siden 1980 blevet nedbragt fra knap 22 mia kr. til ca. 18 mia kr. (ekskl. momsgæld). Endvidere er diskontoen siden regeringens tiltrædelse i september 1982 faldet til 7,5 pct. Denne udvikling har medført, at renteudgifter for landbrugets variable gæld siden 1980 er faldet med knap 1 mia kr.

Målet har imidlertid været at tilvejebringe en lettelse af landbrugets rentebyrde på op til 1,5 mia kr. årligt. Det er regeringens opfattelse, at en yderligere indsats derfor er nødvendig, og denne indsats bør koncentreres på den fastforrentede gæld, hvor landmandens renteudgifter ikke er påvirket af det indtrådte rentefald. Med lovforslaget tilsigtes at tilvejebringe en sådan yderligere lettelse af rentebyrden på den fastforrentede gæld i størrelsesordenen 400 til 450 mill. kr. årligt.

Forslag til lov om rentesaneringsydelse har været drøftet i folketinget i maj og juni i år. Der er et stærkt behov for, at forslaget sammen med forlængelsen af gældssaneringsloven nu gennemføres, således at landbruget hurtigt kan få den hjælp, der er behov for, og som erhvervet har ventet på. Regeringen vil derfor lægge vægt på, at forslagene, hvis tekniske aspekter har været indgående behandlet i sidste samling, kan undergives en hurtig behandling i folketinget.

Forslagene til lov om rentesaneringsydelse og om forlængelse af gældssaneringsloven er udarbejdet i lyset af landbrugets almindelige økonomiske situation. Denne situation påvirkes nu i negativ retning af de dårlige høstresultater i 1983, resultater, der er en følge af de særegne vejrforhold i foråret og sommeren.

En endelig opgørelse over høstresultaterne foreligger endnu ikke, men alt tyder på en nedgang i det gennemsnitlige udbytte på ca. 16 pct. i forhold til de sidste 5 års gennemsnit. Dette gennemsnit dækker over en betydelig spredning, og grupper af landmænd har meget betydelige tab, enkelte har endog mistet hele høsten.

Det er regeringens opfattelse, at der må tilvejebringes egnede foranstaltninger til at afbøde de økonomiske tab for de ramte landmænd, især for landmænd, der i øvrigt